

בס"ד

לקחה משוב

מס' 577

יוצא לאור ע"י רשת מוסדות "טוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת תרומה התשס"ו

פנינים לפרשה

"ויקחו לי תרומה"

"לוי" – לשמיי! (רש"י)

(כה, ב)

סח רבי יצחק-מאיר מגור: לא נברא המשכן אלא כדי להשרות שכינתו יתברך בתחתונים, ואף על פי כן ציוה הקב"ה: "לוי – לשמיי", שיכוונו רק לעשות רצון-ה' ולא כדי לזכות במדרגה העילאית של השראת השכינה.

אף כל מצוה אחרת שאדם מישראל עושה, אפילו מתן שכרה הרוחני בצידה, לא יתכוון להשגה הרוחנית שצפויה לו כי אם לגרום נחת-רוח ליוצרו!

ספס

והיה רבי גדליה מליניץ, תלמיד הבעש"ט, אומר משמו של רבי שמואל הראשון מקמיניקה:

קבלה בידינו, נתינת צדקה עולה יפה אפילו כשאנינה לשם שמים, מאחר שבין כה וכה העני נהנה.

לפיכך, הוסיף, הדגיש רש"י בפסוק דן "לי לשמיי". בכך גם יתיישב למה נאמר "ויקחו לי תרומה" ולא "ויתנו לי תרומה"? שכן הנתינה מותרת אף באינו נותן לשמה, לא כן הליקוח והמקבל צדקה, עליו לכון לשם שמים, שיתפרנס ויוכל לעבוד את ה', ולא לשם מותרות והנאות...

"וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף"

(כה, ג)

ברבינו בחיי דקדק למה כאן כתיב זהב קודם לכסף – "זהב וכסף", ובפסוק "לי הכסף ולי הזהב" כתוב קודם כסף ואח"כ זהב עיי"ש, ואפשר לומר עפ"י מה שאמרו חז"ל למה חטאת קודמת לעולה – לפי שחטאת באה לכפרה ועולה לדורון משל לפרקליט שקודם מרצה ואח"כ נכנס דורון אחריו. והיות וזהב המשכן בא לכפר על זהב העגל כאמרם "ויבוא זהב המשכן ויכפר על זהב העגל" אי"כ הזהב היה כפרה והשאר דורון לכן הקדים כאן הזהב. (נפש דוד להגר"ד מליסא)

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"

(שם)

דרש הבעל שם טוב:

לכל אדם יש תשוקות משלו, תאוות, והמה הנקראות "נדבת הלב", מהן עליו להרים תרומה לה', דהיינו להרים ולהעלות נטיות גופניות אלו לעשיית רצון ה'. אם יש בו אהבה

רעה – יכוון את כל האהבה שלו לאהבת ה' ואהבת ישראל; אם יש בו יראה חיצונית,

התפארות פסולה, ניצוח, נמיכות-רוח שלא במקומה, תשוקה נפסדת – את הכל יכוון לאפיקים חיוביים לעשות רצון קונו.

הוא היה אומר:

אין רע יורד מן השמים, כיון שאין לו שם אחיזה, שמה מקור הטוב והכל טוב. ואם מוצא אדם בנפשו נטיה רעה, ידע כי גם שרשה בעצם הוא טוב, אלא שניתנה בידו להטותה לכל אשר יחפוץ בבחירה חפשית....

"ואמה וחצי קומתו"

(שם)

אל ילך האדם בקומה זקופה דשכינה מעל ראשו (קידושין ל"א):

ולרמוז לזה הניח הכתוב שיעור קומת הארון בסוף הפסוק דכתיב "ואמה וחצי קומתו", דאין אחר קומתו השלמת שיעור אחר, כמו "אמתיים וחצי ארכו" דמיד אמר ואמה, וכן ברוחב "ואמה וחצי רחבו", דמיד מזכיר אח"כ ואמה, כאילו האמה אמורה משלים החצי האמור.

לא כן בקומה הרמוז אל הגאווה דהוא בסוף הפסוק "ואמה וחצי קומתו", שאין אחריו ואמה, לומר, ישפיל עצמו לעולם בכל מה שאפשר כשעוסק בתורה. (מדרש תלפיות)

ספס

ועל צד הרמז נזכר הארון תחילה, לפי שהוא מדרוך את האדם לבוא לידי שלימות, כי במה יזכה נער את ארחו ויקח שם ויפת מבני אדם וסמא דחיי בעוה"ז ובעוה"ב כי אם עיי"ז את התורה, אשר אורך ימים בימינה – לעולם שכולו ארוך, ועושר וכבוד בשמאלה – בעוה"ז.

והנה בפרשת הארון לא נזכר כי אם עצם המעשה אשר יעשה האדם, אבל לא נזכר שם שום תשלום גמול. ומטעם זה תמצא בפרשת הארון כל אותיות מן אלפא ביתא חוץ מן גימ"ל ויש בזה רמז שלא ילמוד תורה לשם תשלום גמול, אלא תורת אמת יהיה בפיו שאינו מצפה לתשלום גמול, כמ"ש (אבות א' ג') אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס וכו', ולכן אין שם גימ"ל, שהרי ארז"ל (אבות ד' ב') שכר מצוה מצוה, וא"כ המעשה עצמו גמולו, ואינו רשאי לצפות על גמול אחר, והרי כאילו נכתב שם גימ"ל כי המעשה של המצוה הוא גמולו. (כלי יקר)

"אבני שהם ואבני מלאים לאפוד ולחשן"

(כה, ז)

יש לדקדק מדוע כתבה התורה את אבני

השהם ואבני המילואים אחרי כל הי"א מינים הן מן הראוי היה לכתבם קודם אפילו לזהב

וכסף דמעולים הם מהם וכדאיתא בקידושין ל"א שדמא בן נתינה השתכר מהם ששים ריבוא דינרי זהב. ותרץ בעל "אור החיים" עפ"י דברי חז"ל במסכת יומא שהעננים הביאו את אבני השהם ואבני המילואים לפתחי אהליהם של הנשיאים – "והנשיאים הביאו אין נשיאם אל עננים שנא" – נשיאים ורוח" – נמצא שמשלחן גבוה היו באים בלא טורח ויגיעה ובלא חסרון כ"ס. ולכן סידר את נדבתם אחרי כל הנדבות שהובאו מכיסם של בניי עיי" טורח ויגיע.

(אור החיים)

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

(כה, ח)

לכאורה קשה דהנה כאן מתחילה ציווה השי"ת על מלאכת המשכן ורק לאחר מכן בפרשת כי תשא צוה על יום השבת "אך את שבתותי תשמורו" (לא, יג) ואילו כאשר חזר משה על כך לפני בניי בפרשת ויקהל מסר להם מתחילה מצוות שמירת שבת ואח"כ מצוות מלאכת המשכן? ואפשר לתרץ: שבת היא בבחינת "כבוד האדם" המעידה כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש. לעומת זה המשכן הוא בבחינת "כבוד ישראל" שבא להעיד על ישראל שהם גוי אחד בארץ והשי"ת יורד ממרומו ומשרה שכינתו בתוכם. ולפיכך הקדים השי"ת את מלאכת המשכן לפני השבת להודיע ולהוכיח שהוא מקדים כבודם של ישראל, אבל משה רבינו הקדים שבת לפני מלאכת המשכן דביחס לבניי צריך כבוד המקום להיות קודם לכבוד ישראל. (כלי יקר)

"ועשו ארון עצי שטים"

(כה, י)

מפני מה בכל הכלים האלה כתיב "ועשית" ובארון כתיב "ועשו ארון". אי"ר יהודה ב"ר שלום, אי"ל הקב"ה, יבוא הכל ויעסקו בארון כדי שיזכו כולם לתורה. (והעסק הזה הוא שיתנדב כל אחד כלי זהב אחד לארון, או יעזור לבצלאל עזר מעט, או שיכוונו לדבר – רמב"ן).

ספס

ד"א, לפי שנאמר (משלי ג' י"ח) "עץ חיים היא למחזיקים בה", ללומדיה לא נאמר אלא "למחזיקים בה", רמז למחזיקים ידי לומדי תורה.

ובהיות שלא כל אדם מוכן לת"ת, ומ"מ יש צד בכל אדם שיכול להיות שיהיה חלקו בתורה, כי אף אם אינו מוכן ללמוד מ"מ יכול הוא להחזיק יד לומדיה ולנחש לו כאילו הוא למדה כיששכר וזבולן. לכך נאמר "ועשו ארון עצי שטים", כי מצד היות בארון העץ המרמז על כי "עץ חיים היא למחזיקים בה", על כן הכל יכולין לעשותה, לכן נאמר "ועשו", כי זה דבר שהכל יכולין לעשותו. (כלי יקר)

ספסוף

ו"ל הטעם, שהארון הוא רמז לתורה, וידוע (ברכות ס"ג): שאין התורה נקנית אלא בחבורה, אי לזאת נקט "ועשו" לשון רבים, להורות שאין התורה נקנית אלא בחבורה. (ציצים ופריים)

"ועשית שנים כרובים זהב" (כה, י) כרובים דמות פרצוף תינוק להם. (רש"י) הכרובים מסמלים את הילדים הרכים. ויש רמז בדבר. כי כשמדובר בחינוך הדור הצעיר, חינוך לתורה ומעשים טובים, להקים ולקיים את מוסדות התורה; אין יוצאים ידי חובה בתשלומים קטנים ובתרומות פגוטות, אלא התנייה צריכה להיות בעל ערך זהב. - שנים כרובים זהב. (ר' מאיר שפירא מלובלין)

"ועשו ארון" (כה, י) אמרו חז"ל: מקום ארון אינו מן המדה ועומד בנס. ורמז יש בדבר - מטעים ה"חתם סופר" - שאין התורה תלויה וקשורה במקום מסוים. אלא בכל מקום ובכל זמן, בכל התנאים, האדם מחוייב לקבוע עתים לתורה.

"ועשו ארון עצי שטים.. ועשית עליו זהב סביב" (כה, יא) שלשה זרים נעשו. לארון, לשלחן ולמזבח הזהב. בשל ארון כתוב "ועשית עליו" ואילו בשלחן נאמר "ועשית לו" וכן במזבח הזהב (ל, א) נאמר "ועשית לו" מה מרמז שינוי זה? מבאר המלבי"ם כי הארון הוא רמז לכתר תורה, השולחן רמז לכתר מלכות ומזבח הזהב רמז לכתר כהונה ולכן כתר מלכות וכהונה שעוברים בירושה זה לבית דוד וזה לבית אהרן נאמר בהם "ועשית לו" שזאת מעלה שאי אפשר להפרישה מהם. משא"כ כתר תורה גם מי שזוכה לו אינו יכול להורשה לבניו וגם הוא עצמו שקנאו יכול ח"ו לאבדו אם לא ישמר לכן נאמר בו "ועשית עליו" (מלבי"ם)

"וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ" (כה, יא) תלמיד חכם צריך שיהא תוכו כבורו, שנאמר: "וצפית אותו זהב טהור, מבית ומחוץ תצפנו". (גמרא) כך דורש רבי זלמן מזוטל: תחילה צריך אדם להיות זהב-טהור "מבית", היינו לצאת ידי שמים, רק אחר כך ידאג להיות זהב טהור גם מבחוץ, כלומר: לצאת ידי הבריות; אם יתחיל אדם לדאוג תחילה לצאת ידי הבריות, לעולם יהיה חושש שמא טרם יצא ידי חובתו, ועד שכל ימיו לא יספיק לצאת ידי שמים בשלימות..... (חזון איש)

"וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו" (כה, יא) הארון היה אמצעי של עץ ומבית ומחוץ זהב.

לרמז שהתורה אינה נחלה, וכל הקרב אל התורה אפילו משפחה פחותת ערך כעץ לעסוק בה, התורה קולטתו ומכסה עליו, וכאילו הוא זהב יקר המעלה מבית ומחוץ, אף דשורשו עץ, ר"ל פחותת ערך. ועוד רמז שהתורה מכסה על מומי האדם, שאע"פ שיהיה חגור או סומא. כיון שהוא בן תורה כולם מחבבים ומכבדים אותו כזהב זה שהוא חביב אע"פ שאמצעי עץ, ר"ל בעל מום. וזהו "וצפית אותו זהב טהור", כאילו טהור ומנוקה מפחיתות וממומים ומחטאים "מבית ומחוץ תצפנו" שיכסה את העץ.

עוד רמז "וצפית אותו.. מבית ומחוץ" חביבין דברי סופרים כדברי תורה. (מדרש תלפיות)

ספסוף

ואפשר לרמז, דהארון קודש הוא מקום שמונח בו התורה, וכן הוא הת"ח הלומד תורה לשמה ומצוה הוא להחזיקו, ואל יאמר האומר הן די להת"ח אם אספיק לו צרכי מזונותיו שיהיה לבו פנוי ללמוד, אבל מה לו להת"ח ולכבוד, ולמה לי להרבות בהוצאה עבורו שיהיה מכובד.

ולזה בא הרמז "מבית ומחוץ תצפנו". שיהיה נאה גם "מבחוץ", דהיינו שני החזקות צריך לעשות, אחד "מבית", דהיינו שיהיה לו בביתו מה לאכול, וגם שיהיו נאים בעיני הבריות בלבושם ובדירתם ובכל ענייניהם. (בית הלוי)

"ועשית בדי עצי שטים וצפית אותו זהב, והבאת את הבדים בטבעות על צלעות הארון לשאת את הארון בהם, בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו" (כה, יג, יד, טו) כי הבדים הם המחזיקים ביד תופסי התורה יהיו "עצי שטים", שהוא עץ חיים, וגם עושר וכבוד וזהו "וצפית אותו זהב". עוד כי "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו". כי תמיד יהיו המחזיקים ביד הת"ח סמוכים לארון, כי (קהלת ז' יב) "בצל החכמה בצל הכסף", לא יסורו לעולם מהיותם דבקים בארון התורה הוא הת"ח. ועל כן לא אמר לא יסורו מהן, ויחזור אל הטבעות, כי אם "ממנו" שהוא מהארון הוא הת"ח. (אלשיך הק')

ספסוף

אפשר לומר "לא יסורו ממנו" כמ"ש הרב האר"י זצ"ל, דהרוצה להצליח בלימודו ולהבין, יצויר בדעתו דמות דיוקנו של רבו ובה יפתח לו שערי אורה. וזה הרמז "לא יסורו ממנו" - מרבו, שכל מעייניו יהיה ברבו לחשוב בצורתו והוא יורד לעומק ההלכה. ובה אני ההדיוט מפרש מש"ה בריש יהושע (א, ז) "רק חזק ואמץ מאד לשמור לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו" דהו"ל אל תסור ממנה, פי מהתורה דבגוה קמישתעי. אמנם רמז לדבר האמור, שכדי שיצליח בלימודו צריך שיהיו כל מחשבותיו עם רבו. ואם אמרו בתלמיד ורבו דעלמא, כ"ש וכ"ש דיהושע מועיל לו מאד

לידבק עם משה, וזהו בעצם "אל תסור ממנו", ודו"ק.

"בטבעת הארון יהיו הבדים לא יסורו וגו'" (כה, טו)

הרמב"ם מצות לא תעשה פ"ו: הזהירנו מהסיר בדי הארון מתוך הטבעות והוא אמרו: בטבעת הארון וכו' לא יסורו ממנו. והעובר על לאו זה לוקה.

ונראה להסביר על פי הכתב סופר טעם לאיסור הסרת הבדים בארון: שבאגדה בשם קדמון נאמר: טעם הקדמת שולחן למנורה, על דרך שאמרו חז"ל שמושה הקדים זבולון ליששכר לפי שמחזיק אותו ואי אפשר לו מבלעדו וראויים להקדימו. ושולחן מרמז על המחזיק ומנורה על העוסק בתורה. כדאמרו חז"ל הרוצה להעשיר יצפין, להחכים ידרים, וסימנך מנורה בדרום ושולחן בצפון. וקשה א"כ למה הקדים ארון לשולחן. ונראה לישב דיש שני מיני תלמידי חכמים דצדיק גמור כמו ר' חנינא בן דוסא לא צריך למחזיק כי כל העולם ניזון בשבילו והוא מוקדם בוודאי לכל סוחרי הארץ, ואין צריך להם והם צריכים לזכותו. אבל מי שלא בא למדרגה זו, הוא צריך לזבולון שיפרנסו, וזבולון המחזיק קודם לו. ומעתה אתי שפיר ארון הקודש שבו הלוחות מונחים ועומד בקודש הקודשים מרמז על תלמיד חכם כר' חנינא בן דוסא שהוא קודש קודשים ואינו נהנה מעולם הזה די לו בקב חרובים, זה מוקדם לשולחן ולמנורה. אבל מנורה מרמז על תלמיד חכם שאינו במדרגה זו ולא נכנס עדיין לפני ולפנים, וצריך להמחזיק - השולחן קודם לו. ולפי זה נראה גם הטעם להיות הבדים קבועים בארון שהרי כל כולו שייך רק לו כתלמיד חכם כר' חנינא בן דוסא א"כ אין צריך הוא לעזרה - הכנסת הבדים למקומם ואף אסור להסירם כי הם שייכים לו. והרי הארון נשא את נושאו - שהרי תלמיד חכם כר' חנינא בן דוסא האחרים זקוקים לו כדי להתעלות על ידו. (על פי הכתב סופר)

"ופניהם איש אל אחיו" (כה, טז) עשרת הדברות כתובים על שני לוחות אבנים. מחציתם מצוות שבין אדם למקום, "ומחציתם מזה, מצוות שבין אדם לחבירו. ואמרה תורה, "ופניהם איש אל אחיו" - מכוונים זה לזה. אי אפשר לקיים מצוות שבין אדם לחבירו, בלא לקיים את המצוות שבין אדם למקום, וכן להיפך. (מלבי"ם)

ספסוף

ס"ת שלום. לרמז אל ישראל, אם יהיו פונים זה לזה, שאוהבים זא"ז וגומלים חסדים זע"ז, ובפרט העשירים עם העניים, שישגיחו עליהם תמיד להחזיק בידם במלאכה או במשא ובמתן או בדבר אחר, אז יהיה להם שלום. (ישמח ישראל)

"ועשית שולחן עצי שטים" (כה, טז) **"ועשית מנורת זהב טהור"** (שם פסוק ל"א)

הליכות והלכות

עניני צדקה והקדש

הצדקה היא בכלל הנדרים וכמו שצריך להתרחק מנדר כן צריך להתרחק מנדרי צדקה ולכן אם יש לו יתן מיד. ואם אין לו מוטב שלא ידור ואם גובים צדקה לענין מסוים יאמר בלי נדר.

הנודב צדקה לא יאמר לשון הקדש כיון שסתם בזמן הזה הולך לעניים ואם יאמר לשון זה צריך ללכת דווקא לעניים ולכן יאמר לשון: " זה לצדקה" ואז יוכל לתת לכל צדקה שירצה.

חיוב צדקה חל באמירה בלבד ואם אמר שיתן כך וכך ולא הוסיף בלי נדר הרי זה נתחייב לתת את הסכום. וגדולה מזו אמרו שאם חשב לתת צדקה סכום מסוים, לא מחשבה סתם אלא גמר בליבו לתת נתחייב בזה וחיוב לתת אבל מחשבה לתת ולא גמר בליבו לא חייב, וכן הרמ"א פסק שיש להחמיר.

מאוד מאוד צריך להזהר מלהחזיק רכוש ההקדש ובכלל זה שלא לגרום אף נזק כל שהוא לריהוט בית כנסת. ולצערנו ישנם שמזלזלים בזה בחשבם שזהו "רכוש צבורי" ואדרבה בגלל טעם זה יש יותר להשגיח ולשמור על זה.

ומי שממונה על הצדקה כגון גבאי בית הכנסת גם עליהם מוטל האחריות לשמירת רכוש ההקדש ושלא יזלזלו בו.

אין לשנות צדקה שהוקדשה למטרה מסוימת להעבירו לצדקה אחרת ולכן אם ישנן קופות צדקה שונות אין לערבב את הכספים ויש להעבירם למוסדות שהקופות שייכות להם. בכל דיני שינוים מצדקה לצדקה יש לשאול שאלת רב כיון שהפרטים בזה מרובים! מובא בשו"ע מי שיש בידו מעות והוא מסופק אם הם של צדקה חייב ליתן אותם לצדקה (יוד רנ"ט).

שבת שלום

ולמוד מהנה!!

מן השמים, ומדוע כל כך התקשה בכך יותר משאר הכלים, אלא שלעשות אחדות בקרב ישראל הוא מהדברים היותר קשים עד שהיה צריך לראות מנורה מאש מן השמים.

(עטורי תורה)

"כפתוריה ופרחיה ממנה יהיו" (כה, לא) לרמז, כי אין לפרש דברי תורתנו ע"י הקדמות מספרי חכמות חיצוניות, כי אם כל ההקדמות יהיו מדברי תורה, והיינו "כפתוריה ופרחיה ממנה יהיו", הציצים והפרחים שעושים לתורה הכל יהיו ממנה עצמה.

וע"ז זה יש לפרש, כל האוחז ס"ת ערום נקבר ערום בלא מצוות (מגילה ל"ב). פי', שאומר ס"ת ערום וצריך להלבישה עפ"י הקדמות חיצוניות, אותו נוטה לאפיקורסות ונקבר ערום בלא מצוות, ולכל הפחות בלא אותה מצוה, שלא יטול שכר על אותה הפרישה.

"מקשה אחת זהב טהור" (כה, לו)

אומרים בשם הרה"ג מוהר"מ מנעכאזי זצוקללה"ה, שביאר במקרא זה, דהיינו שדבר אחד יש בעולם שהוא מוקשה, היינו שקשה על האדם לקיים דבר זה, והוא שיהיה לו זהב טהור, פי', שכספו וזהבו הונו וממונו, יהיה הכל טהור ונקי מבלי שום ערמה ופסול ח"ו, ומבלי שום מחשבה פסולה ח"ו.

ואדם שמקיים באמת דבר זה, הוא בבחינת מנורה, היינו שנעשה במדרגה אשר יוכל להאיר בעולם מרוב קדושתו. (רשפי אש)

"ועשית את הקרשים למשכן" (כו, טו)

סימן לדבר, "הקרשים למשכן" – עולה למספר – יעקב אבינו נטע להם ארזים במצרים, כי מספר שניהם תתצ"ה, כי אמר יעקב להקב"ה, במה תתצ"ה על מעשה העגל, השיב לו הקב"ה בעצי שיטים.

וכן איתא במדרש – "עצי שיטים" – לכפר על שטות מעשה העגל, ונרצה להם לכפרה לפני ה', וכן בתנחומא.

"וארבעים אדני כסף תעשה תחת עשרים הקרש שני אדנים תחת הקרש האחד וגו'" (כו, יט)

ונקראו בשם "אדנים", שיש במשמעותו לשון אדנות ושררה. יען כי כל מי שעושה את עצמו כאסקופה הנדרסת מלמטה, נעשה אדון מלמעלה, כי כל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו, ועושה אותו יסוד ונושא לכל הבנין, כאדנים אלו שהיו יסוד ונושא לכל הבנין. (כלי יקר)

"והבריה התיכון.... מבריה מן הקצה על הקצה" (כו, כה)

רומז למ"ש הרמב"ם בשמונה פרקים בפרק הרביעי, המעשים הטובים הם המעשים השווים הממוצעים בין שתי הקצוות וכו', עיי"ש שהאריך, וזהו "הבריה התיכון". ועיין שם באורך בזה הפרק בענין אם נוטה האדם לאיזה קצה, אין תקנה שלו לילך באמצע, רק צריך לילך בקצה השני האחרון כדי שיתוקן קלקולו, ואח"כ יחזור לדרך האמצעי, זה רמז "מבריה מן הקצה אל הקצה".

(של"ה הק')

ובמסכת מנחות (דף פ"ז) שולחן בצפון ומנורה בדרום, והנה כתיב בקהלת (א, ו) "הולך אל דרום וסובב אל צפון סובב סובב הולך הרוח ועל סביבותיו שב הרוח".

והכונה היא, כי כל תכלית האדם היא ללכת אל דרום, הרוצה שיחכים – ידרים (ב"ב כ"ה) ללמוד תורה ולקיים המצוות, וזהו "הולך אל דרום", אולם כששואלים את האדם, למה אתה אץ מביהכ"ס תיכף אחרי התפלה ואינך יושב ללמוד שעה או שתיים, יענה ויאמר לך כי "סובב אל צפון", כלומר, איננו הולך אלא סובב פונה הוא מעט לעסקיו להרויח לפרנסת ביתו. אבל סוף דבר הוא כי "סובב סובב", הוא טרוד כ"כ סובב עד ש"הולך הרוח", כלומר, עד שתצא נשמתו. והסוף הוא כי "על סביבותיו", בשביל שהיה טרוד יותר מדאי בסובב, "שב הרוח". שולחים אותו בחזרה לעולם הזה לתקן את אשר עות.

סוף

והנה באזנינו שמענו ורבים סיפרו לי בגדולים שבספרד והפרנסים בעלי אכסנאי. שנהגו מנהג נכבד מאד ונתפשט ביניהם מימים קדמונים, ששולחן שלהם – שהאכילו עליו את העניים – בלכתם לבית עולמים, שעושים ממנו ארון ולוחות שנקברים בהם.

וכל זה לעורר ולקבוע בלבבות, כי אדם אף שיגיע שיאור לעד ויעלה עושרו לעושר שלמה המלך ע"ה. לא ישא בידו מאומה בעמלו שיעמול תחת השמש, כי אם הטוב והצדקה שעושה שהוא מרחם את עניים, כמו שאמר הכתוב (ישעיה נ"ח ח) "והלך לפניך צדק", (רבינו בחיי בספר "שולחן ארבע", ובפרשה זו בציווי על מעשה השולחן, עיי"ש, הביאו בעל שני לוחות הברית ז"ל דף קמ"ו).

(מעיל צדקה)

סוף

וזה לשונו כאן בפרשה: ומנהג חסידים שבצרפת שעושים משולחנם ארון לקבורה. להורות, כי האדם לא ישא מאומה בידו, ולא ילוננו בעמלו כי אם הצדקה שעושה בחייו והטובה שהוא מיטיב על שולחנו. ולכך אמרו רז"ל (ברכות נ"ד): המאריך על שולחנו (שמתוך כך עניים באין ומתפרנסים – רש"י) מאריכין לו ימיו ושנותיו. (רבינו בחיי)

"ועשית שלחן וגו' ועשית לו מסגרת"

(כה, כג, כה) ציווה לעשות מסגרת לשולחן לרמוז שיאכל אדם במסגרת מסויימת ואל ירבה תענוגים מופרזים. (כלי יקר)

"כפתוריה ופרחיה ממנה יהיו"

(כה, לא) אין ליפות ולקשט את דברי תורתנו הק' בנוצות זרות, מספרי מדע ונוצות חיצוניות. אלא, יופיה ותפארתה יזהירו ממנה - ממקוריותה. (חתם סופר)

"מקשה תיעשה המנורה" (כה, לא)

רש"י: שלא יעשה חוליות, איברים איברים אלא כולה באה מחתיכה אחת. ביקש הנציב העליון הבריטי הראשון הרברט סמואל את האדמו"ר ממודוץ שיעשה שלום ואחדות בין הפלגים השונים ביהדות. ענה לו האדמו"ר: משה רבינו התקשה בעשיית המנורה עד שהראה לו הקב"ה מנורה של אש

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St. 718-251-9676	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובהתמדה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הנון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

משל ונמשל

ויקחו לי תרומה

אמר הקב"ה לישראל מכרתי לכם תורת כיכול נמכרתי עמה שנאמר ויקחו לי תרומה כביכול אותי אתם לוקחים (מדרש).

משל: לרב גדול בתורה שהיה לו תלמיד מעולה אשר למד אצלו במשך כמה שנים עד שנעשה מופלג בתורה. אח"כ נסע התלמיד ללמוד בעיר אחרת וגם שם נתעלה עד שהיה בקי בשי"ס כאחד הגדולים.

אחרי שנים רבות נפגשו הרב ותלמידו באכסניא אחת. שמחת הרב היתה גדולה בראותו את פרי הלוליו ובשומעו ממנו חדושי תורה מופלאים.

בשמחתו קרא הרב לבעל האכסניא וביקשו להביא לכבוד האברך האורח יין משובח ושאר מיני מגדים, תמה בעה"ב ושאל את הרב: הלא הדרך היא שהצעיר מכבד לזקן וכאן אני רואה להיפך?

ענה לו הרב: אורח צעיר זה יקר לי במיוחד הואיל ואני עשיתי לאיש ועל כן שמחתי גדולה עד למאוד, וחיבה יתירה חיבתני, ואף אזכיר לו זאת כל ימי חיי.

ונמשל: בעת שאדם לומד תורה הקב"ה הוא רבו והוא מסייע להבין את דברי התורה כדכתיב "אני ה' מלמדך להועיל" – בלשון הווה. וכן אומרים בברכת התורה: "המלמד תורה לעמו ישראל".

נמצא שה"אורייתא" היא החישוב הכורך יחד בברית נצח את קודשא בריך הוא עם עמו ישראל, ועיי לימוד התורה זוכים להיות בניס יקירים וחיביים למקום.

חיזוק נפלא יכולה להיות הידיעה שבכל עת שאדם עוסק בתורה הוא נעשה תלמידו של הקב"ה המלמדו והגורם יחד עמו עת גרסתו.

"אשרי העם שככה לו"

(חומת הדת פרק י"א)

אם כסף תלוה את עמי את העני

עמך

כשביקר הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי בלודז' נכנס לביקור אצל המרא דאתרא רבי אליהו חיים מייזל זצוק"ל שמלבד גדולתו בתורה נתפרסם בצדקתו ובלבו הרחום לכל נדכא וקשה יום.

בהזדמנות זו הגיש האורח, רבי חיים עוזר, לבעל הבית במתנה את ספרו המפורסם "אחיזור".

ובמשך שיחתם שאל הגאון רבי חיים עוזר את רבי אליהו חיים: אימתי נזכה לראות את ספרו של מר?

במקום לענות אמר רבי אליהו חיים לאורחו: יבוא עמי ואראה לו דבר מה. נכנסו שניהם לחדר, בו הראה רבי אליהו חיים את ארונו שהיה מלא בשטרות חוב בהם לווה כספים לצורך פרנסתם של תלמידי חכמים, אלמנות ויתומים מתושביה של לודז'.

לאחר שיצאו מן החדר אמר המארח: אלו הספרים והחיבורים שלי.

מעשה חכמים

אם כסף תלוה את עמי את העני

עמך

רבי יודל הולצמן היה נמנה עם החבורה המפורסמת של טובי הלומדים ב"חצר שטראוס" בירושלים. רבי יודל נודע גם כצדיק נשגב ומרובים היו הסיפורים על מעשי צדקותו.

יום אחד בא גבאי הצדקה לביתו של רבי יודל וסיפר לו על יהודי שחלה ונזקק לניתוח אבל היה דרוש לכך סכום גדול מאד והלך הגבאי מאדם לאדם לקבצו ובשל כך הגיע גם לביתו של רבי יודל.

התאנח אבי יודל ואמר: מה אעשה ואין לי כבר כלום מכספי מעשר וגם "לויתיי" מהמעשר שיהיה לי בעתיד במשך שנה תמימה ונתתי כבר לצדקה.

שמע זאת הגבאי ויצא מביתו אלא שלא הספיק להתרחק והנה שמע שרבי יודל רץ אחריו ואומר לו: הלא מוכרחים לעזור ליהודי החולה, ובכן לך לגמ"ח המרכזי ותלוה עבורי סכום של עשרים לירות ואני אפרע את הסכום בתשלומים של מחצית השילינג מידי שבוע כי עשיתי חשבון שאני מוציא מידי שבוע חצי שילינג לקנות קויה יין לקידוש אבל אני יכול לקדש גם על הפת ונמצא שאת חצי השילינג אני יכול להקדיש לשם פרעון ההלוואה.

הלך הגבאי לגמ"ח וקיבל שם הלוואה ורבי יודל פרע מידי שבוע חצי שילינג כשהוא מדייר את עצמו מן היין לקידוש. את ההלוואה פרע במשך למעלה משש עשרה שנים.

וסיפר אחיין של רבי יודל שהיה אצלו כמה שבתות ותמיד ראהו מקדש על החלות ולא על היין והיה תמה ולא הבין הסיבה, רק אח"כ נודע לו שעדיין לא סיים רבי יודל את שש עשרה השנים של פרעון ההלוואה.

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ז אדר	ו אדר	ה אדר	ד אדר	ג אדר	ב אדר	א אדר
משה רבינו ע"ה	רבי אברהם ענתביסקא רבי דוד פונברסקי מפונבויז	רבי מרדכי שלמה פרידמן הארמו"ר מבייאן	רבי אברהם אלחנן רבי לייב שרה'ם	רבי מרדכי יפה בעל הלבוש	רבי יום טוב אלגוזי רבי ישראל אלתר הארמו"ר מגור	בי ראש חודש בנייהו בן יהוידע רבי צדקה הוציץ מת"ם מקיץ נדרמים רבי אברהם אבן עזרא

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה